

A.43. PROPOSTES PER AFRONTAR LA POBRESA ENERGÈTICA

La pobresa energètica, entesa com la dificultat per fer front a les factures de subministraments bàsics (electricitat, gas, aigua), és un fenomen social creixent. Malgrat aquesta evidència, hi ha notables dificultats per a la identificació tant del nombre com de les característiques de les persones afectades per aquest problema, tot i que acostuma a ser el resultat de la combinació de tres factors: el baix nivell de renda, la baixa qualitat de l'habitatge i els elevats preus de l'electricitat, el gas o l'aigua.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya determina que totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat als serveis públics i als serveis econòmics d'interès general i que les administracions han de fixar les condicions d'accés i els estàndards de qualitat d'aquests serveis.

Malgrat aquesta previsió estatutària, i al contrari del que succeeix en altres països europeus en els quals s'han posat en marxa actuacions –més o menys reeixides– per tractar d'abordar aquest fenomen, actualment manca una política pública relativa a la pobresa energètica que, des de l'Administració de la Generalitat, permeti afrontar aquest fenomen creixent des d'una perspectiva global, transversal i coordinada.

Una treva hivernal per evitar talls de subministraments era imprescindible per pal·liar la pobresa energètica

Aquestes constatacions van portar a l'obertura, el març del 2013, de l'actuació d'ofici 02344/2013, amb la finalitat de trobar propostes que poguessin evitar que més persones es veiessin afectades per la pobresa energètica, i també d'analitzar quines mesures podrien adoptar administracions i empreses prestadores de serveis d'interès general per actuar en aquest àmbit.

Amb aquest objectiu, es van mantenir diverses reunions conjuntes amb el Departament de Benestar Social i Família, l'Institut Català d'Energia, la Direcció General d'Energia, Mines i Seguretat Industrial, l'Ajuntament de Barcelona, la Federació de Municipis de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, Càritas Diocesana de Barcelona, Creu Roja Catalunya, la Fundació Privada Mambré, la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya, i amb empreses com ara Endesa, Agbar, Gas Natural Fenosa i Aigües de Girona, Salt i Sarrià de Ter. El Síndic també va intercanviar informació i experiències amb les institucions de l'Ombudsman Services (Regne Unit), del Médiateur de l'Énergie (França) i del Service de Médiation de l'Énergie/Ombudsman Energie (Bèlgica).

Cal una acció política sobre la pobresa energètica que permeti abordar-la des d'una perspectiva global i coordinada

Com a resultat d'aquests treballs, a final del mes d'octubre de 2013 el Síndic va presentar al Parlament de Catalunya un informe sobre la qüestió que recull divuit propostes per lluitar contra la pobresa energètica, tant de caràcter operatiu com de modificació normativa.

De les diverses propostes, en sobresurt, per la immediatesa de la seva aplicabilitat, l'encaminada a assolir una treva hivernal, entesa com la manca d'interrupció dels subministraments per impagament durant el període hivernal. Aquesta proposta, pensada per alleugerir la pressió a les persones en situació de pobresa energètica i per limitar la interrupció dels subministraments a les persones o unitats familiars amb ingressos inferiors a l'IRSC (Indicador de renda de suficiència de Catalunya), no és la solució a la pobresa energètica, però el seu impacte pot ser molt valorat per la població directament afectada.

A mitjà i llarg termini, les propostes més rellevants per combatre la pobresa energètica van en la direcció de:

1. Fer que l'Administració de la Generalitat impulsi la creació d'una comissió de treball que reuneixi tots els actors implicats, amb voluntat d'estabilitat en el temps i de treball conjunt i coordinat.

2. Establir una formació específica adreçada als treballadors socials de les administracions i de les entitats socials sobre els recursos disponibles per fer front a la pobresa energètica, i incrementar la informació i la divulgació sobre ajuts, tarifes, bonificacions socials, etc.

3. L'intercanvi d'informació entre empreses subministradores i serveis socials bàsics ha d'esdevenir una eina essencial en la detecció i la prevenció de situacions personals i familiars de pobresa energètica, especialment en els casos en què es prevegi el tall del subministrament.

Cal establir un preu social per al gas butà, font d'energia de moltes persones en situació de vulnerabilitat energètica

4. Les empreses han d'incorporar en la seva responsabilitat social un programa específic referit a la pobresa energètica.

5. La xarxa d'habitatges d'inclusió social pot ser una eina idònia perquè, d'una banda, les administracions i entitats que els

gestionen i, de l'altra, les empreses subministradores que hi estiguin interessades atenguin els subministraments de nombroses persones en situació de vulnerabilitat.

6. El Govern de la Generalitat ha de prioritzar l'adopció de mesures davant de l'Administració general de l'Estat per establir un preu social per al gas butà i, al seu torn, ha d'apostar per l'establiment de tarifes d'aigua que siguin progressives.

7. Valorar les modificacions legislatives adequades que permetin aplicar les bonificacions socials a qui ha de satisfer la factura del subministrament d'electricitat o d'aigua, encara que no sigui el titular de la pòlissa, sinó que sigui el consumidor i disposi d'un títol de lloguer.

8. Impulsar una modificació normativa que faci responsable cadascun dels actors en joc en el subministrament d'aigua de les conseqüències dels impagaments de les factures per part de persones que es troben en situació de vulnerabilitat i, especialment, que l'ACA assumeixi la gestió del deute corresponent al cànon de l'aigua i adopti les mesures oportunes per fer-ho tenint en consideració les situacions de pobresa energètica.

9. Modificar la normativa vigent perquè, amb relació a les despeses de reconexió, es tingui en consideració la situació de vulnerabilitat energètica de les persones que han vist interromput el subministrament d'electricitat per aquesta causa.